

VÝST AVA NA STROMECH

**Manuál
pro organizátorky
a organizátory**

FAIRTRADE
ČESKO a SLOVENSKO

Výstava na stromech

Výstava na stromech je celorepublikový výstavní happening na podporu důstojné práce. Akce se koná každý rok v říjnu během Týdne důstojné práce. Akci jsme koordinovali i loni a výstava o fungování systému Fairtrade visela díky zapojení mnoha dobrovolníků a dobrovolnic na 117 místech republiky. Letos se v týdnu od 4. do 11. října 2025 koná jedenáctý ročník a je zaměřený na pěstování květin v Keni. Právě z této východoafrické země pochází 40 % řezaných květin na evropském trhu.

Úvodní slovo

Milé organizátorky a milí organizátoři,

pro letošní rok jsme si opět připravili reportážní náhled do fungování globalizovaného světa. Společně s Pavlou Steinhauserovou jsme navštívili Keňu, abychom tam na květinových farmách zdokumentovali pracovní podmínky lidí a dopady na životní prostředí. Zaměřili jsme se na témata jako spotřeba vody, využívání pesticidů, nízké mzdy nebo sexuální obtěžování žen, ale i na dopady systému Fairtrade. Díky vám se nová výstava Neviditelné trny může dostat do mnoha míst po celé republice. Společně tak podporujeme důstojný život lidí ve světě. Děkuji za vaše zapojení!

A stylized, handwritten signature in black ink, appearing to read 'KO'.

Stanislav Komínek
Fairtrade Česko a Slovensko
stanislav.kominek@fairtrade.cz
+420 774 737 176

Příprava akce

Obtížnost organizování Výstavy na stromech si volíte sami. Základní varianta čistě s výstavními plakáty je jednoduchá na organizaci. Pokud ale budete chtít prostor využít a doplnit ho o doprovodný program, může vám to vzít dost času a bude se vám hodit podpůrný tým. O to větší to zas bude zábava! Pro vás i návštěvníky akce. Na začátku budete muset každopádně udělat dvě věci: **zajistit si místo v parku a zaregistrovat se.**

Výběr místa

Výstava může být současně ve více parcích vašeho města, každý organizátor si vybírá svůj vlastní park. Hledáte místo, kam umístit 15 plakátů (14 tematických a 1 úvodní). Koukněte se ve své obci po prima parku, který má dostatek stromů a který máte rádi. Myslete na to, že výstava v parku visí pro lidi. Chcete ji dostat právě k nim. Aby si ji lidé mohli prohlédnout, tak A) umístěte ji do parku, kudy chodí hodně lidí, B) dejte o výstavě vědět přes kamarády, sociální sítě a média.

Parky bývají veřejným prostorem, ve kterém se setkávají občané měst napříč generacemi. Jsou to místa, kam se chodí procházet, polehávat, relaxovat i sportovat. Park je příležitostí. Podobu mu dávají samotní lidé, kteří ve městě žijí. Podílejte se na oživení tohoto veřejného prostoru!

Povolení k výstavě

Výstavu můžete ve svém oblíbeném parku udělat pouze za **souhlasu majitele pozemku**. Většinou jím je město. Musíte se obrátit na příslušný úřad (obecní, městské části, městský úřad či magistrát) a zjistit, pod správou jakého odboru se pořádání akcí v daném parku nachází. Můžete prvně oslovit Odbor správy majetku, Odbor ochrany životního prostředí nebo Kulturní odbor. **Úředníci vás sami navedou, kdo vám povolení k uspořádání výstavy může dát.**

Na úřadě si u daného člověka zajistíte povolení pro pořádání výstavy. Nahlásíte termín (4. - 11. října 2025), účel akce (osvětová výstava k tematice pracovních podmínek ve světě), případně doprovodný program (k tomu čtete níže). Některé úřady vyžadují také situační snímek se zakreslením místa konání akce, případně konkrétních stromů, na nichž budou plakáty umístěny. K tomu stačí vytisknout mapu dané oblasti a vyznačit zamýšlenou lokalitu (v grafickém programu nebo ručně fixem).

Tip:

Vzorovou žádost o využití veřejného prostranství posíláme všem organizátorům mailem a najdete ji také na webu www.vystavanaastromech.cz.

Pokud zdůrazníte neziskový charakter akce a osvětový účel, neměli byste za povolení platit. Úředník či úřednice po vás budou chtít vědět, jak plánujete výstavu umísťovat technicky. Protože se výstavní plakáty budou umísťovat na stromy, je důležité, aby se stromy instalací nepoškodily. Dá se očekávat, že si k tomu vyžádá stanovisko kolegy, který má na starosti zeleň. Technickému řešení instalace se věnujeme níže. Potvrzení vám zřejmě úřad vydá oproti vypsané **žádosti o dočasné užívání veřejného prostranství**, běžná lhůta pro vyřízení se pohybuje kolem 30 dnů. Pusťte se tedy do toho raději co nejdříve.

Naše osobní zkušenosti s povolením ze čtyř českých měst:

Brno - - - V Brně se vyřizuje povolení na Odboru životního prostředí nebo se domlouvá s Veřejnou zelení města Brna. Podle toho, v jakém parku bude výstava umístěna, se akce hlásí tomu či onomu odboru. Jednotlivé parky (Björnsovy sady, Denisovy sady,...) totiž spadají pod různé městské části a správu nad nimi drží různé odbory. Rezervace parku na Odboru životního prostředí v Brně je možná nejdříve tři měsíce před uskutečněním akce. Zájemců o využití prostoru může být vícero a kdo si park objedná dřív, pro toho je rezervován. Úřednice přihlíží také k typu akce, zajímá se o její účel a podobu. Např. jestli se jedná jen o vyvěšení plakátů nebo budou přítomny i stánky se zbožím, hudební doprovod, toalety... Pak nestačí pouze povolení o užívání veřejného prostranství, ale je třeba s úředníkem či úřednicí vyřídit zábor.

Blansko - - - V Blansku má rozhodnutí na starosti Odbor školství, mládeže a tělovýchovy. Místní úřednice dává povolení na základě podané Žádosti o užívání veřejného prostranství, vyžádá si také stanovisko správce pozemku (příslušný úředník pečující o městskou zeleň). Zajímá je způsob upevnění plakátů (zeleň se nesmí poškodit) a jaké ostatní aktivity budou s touto výstavou spojeny. Pokud na akci nebude vybíráno vstupné a nebude se nic prodávat (nekomerční charakter), pak se nebude vybírat poplatek za užívání veřejného prostranství.

Karviná - - - Karvinské úřady jsme vyřizovali po telefonu. Úředníci nás navedli na správce zeleně, jelikož parky zde jsou pod jednotnou správou města. Povolení od pana správce jsme získali po domluvě, že plakáty budeme umísťovat pomocí šňůrek, jelikož není dovoleno narušení borky. Abychom však nahlásili celou akci, bylo třeba zavolat na odbor rozvoje, marketingu a školství, vyplnit formulář Žádost o užívání veřejného prostranství a ten vyplněný (i s vyznačením lokality na mapě a popsáním způsobu věšení plakátů) zaslat mailem úředníkům. Žádosti lze podat nejdříve dva měsíce předem, dříve se jim nevěnují. Kdo si pak prostory objedná dříve, ten je má schválené.

Kroměříž - - - V Kroměříži jsme volali na Odbor pro kulturu a setkali jsme se s velice milým a vstřícným jednáním. Vzhledem k tomu, že Kroměříž patří mezi Fairtradová města, byla nám nabídnuta záštita města. Domluvili jsme se na osobní schůzce, které bude přítomen také pán z Odboru pro životní prostředí, který má na starost péči o městskou zeleň a probereme možnosti instalace výstavy, stejně tak bezpečnostní podmínky. Vzhledem ke vstřícné reakci města plánujeme i další doprovodný program.

Shromáždění nebo zábor?

Pro realizaci samotné výstavy **není třeba kromě povolení vyřizovat žádný zábor veřejného prostranství ani ohlašovat veřejné shromáždění**. Pokud ale plánujete doprovodný program (viz níže), pak budete zábor nebo ohlášení muset vyřídit. Je třeba se opět obrátit na příslušný úřad (obecní, městské části, městský úřad či magistrát). V obcích a menších městech asi snadno najdete osobu, která má tuto problematiku na starosti, ve větších městech to bývají většinou odbory dopravy, komunikací a služeb nebo životního prostředí. V každém případě by vám měli být schopni poradit pracovníci sekretariátu úřadu.

Pokud pro vaši akci zvolíte program, v němž nebude potřeba hudba, stůl, pártystan nebo stánek, jedná se pouze o **veřejné shromáždění**, které stačí oznámit na příslušném úřadě. Právo na shromáždění je v České republice považováno za základní politické právo každého člověka, proto tedy platí jen ohlašovací povinnost. Oproti tomu **zábor veřejného prostranství** budete muset vyřídit, pokud chcete v rámci vaší akce na veřejné prostranství umístit stánek, stůl apod. Vyřízení záboru je složitější. Zvažte tedy své možnosti, jaký typ akce byste byli ochotni a schopni zorganizovat. Dobře se o požadavcích pro využití městských prostranství informujte. V některých městech se do záboru řadí i nabídka občerstvení nebo hraní živé kapely, v jiných to povolují i na základní povolení k pořádání kulturní akce. A pokud do programu zařadíte občerstvení, počítejte prosím s nutností dodržení hygienických podmínek (dostupnost odpadkového koše apod.) Jelikož se nejedná o časově rozsáhlou akci, není třeba zajišťovat WC či hlásit akci hygieně. Snažte se však zjistit o požadavcích vašeho města vše podstatné a vyřídit dané záležitosti včas, aby vás následně byrokratické požadavky nepříjemně nezaskočily. Pamatujte také, že doba vyjádření může plynout až po dobu 30 kalendářních dní.

Konání shromáždění oznamte buď jako fyzická osoba nebo jako organizace (za právnickou osobu oznamuje buď statutární zástupce, nebo ten, kdo od něj má podepsanou plnou moc) tak, aby úřad oznámení obdržel alespoň 5 dnů předem. V oznámení uveďte:

- účel shromáždění, den a místo jeho konání,
- dobu zahájení a předpokládanou dobu ukončení,
- předpokládaný počet účastníků,
- počet pořadatelů starších osmnácti let a způsob jejich označení (např. dva lidé označení visačkou),
- vaše jméno, příjmení a bydliště (u právnické osoby její název, sídlo a jméno, příjmení a trvalý pobyt toho, kdo je zmocněn jednat v jejím zastoupení).

Úřad vás kontaktuje pouze v případě, že shromáždění z nějakého důvodu nepovolí (což se ale většinou neděje). Ve většině případech také platí, že kdo se o místo přihlásí jako první, ten jej také bude mít zarezervované. S vyřízením povolení proto neotálejte, nejedná se o nic náročného.

Zábor veřejného prostranství budete muset vyřídit, pokud chcete v rámci vaší akce na veřejné prostranství umístit stánek, stůl apod. Celý proces schvalování trvá poměrně dlouho. Je proto dobré neotálet, ale vyhradit si na něj minimálně jeden měsíc. Povolení záboru je specifické v každém městě, a proto musíte v dostatečném předstihu zjistit všechny náležitosti, nejlépe na internetových stránkách města/obce/městské části.

S velkou pravděpodobností po vás bude vyžadováno:

- plánek místa se zakresleným záborem (můžete jej nakreslit rukou nebo si vytisknout mapu),
- žádost o povolení záboru veřejného prostranství – většina měst má svůj formulář; pokud ne, pak stačí napsat, kde, kdy, za jakým účelem, v rámci jaké činnosti a na jak dlouho zábor plánujete,
- plná moc podepsaná statutárním zástupcem a stanovy, pokud akci připravujete za nějakou organizaci,
- souhlas městské policie nebo provozovatele komunikací, popř. správy veřejné zeleně.

V žádosti nezapomeňte zmínit, že vaše akce nemá komerční charakter, většinou totiž budete platit jen nižší poplatek nebo vám bude odpuštěn.

Čas

Výstava se koná po celé republice od soboty do soboty. Bude fajn, když ji v parku budete mít nainstalovanou nejpozději do 10 hodiny v sobotu 4. října 2025. Průběžně ji můžete kontrolovat, opravovat případné natržení nebo odlepení, a sklidit po týdnu.

Registrace

Koukněte na www.vystavanastromech.cz! Připravili jsme zde mapu parků, kde budou výstavu pořádat vaši kolegové. Abychom na mapu mohli přidat i vás, zaregistrujte se. Na webové podstránce je k tomu odkaz, na kterém vyplníte pár základních informací o vaší výstavě (místo výstavy, kontaktní osoba, adresa pro zaslání balíčku...). A poté, co budete mít s místními úřady domluvené povolení, zavoláme si a umístíme vás na mapu. Easy!

**Chci se
zaregistrovat
právě teď!**

Realizace výstavy

Od koordinačního týmu se můžete těšit na zaslání **organizačního balíčku**. Bude pro vás zdarma! Kromě informačních materiálů v něm bude srolovaná **sada 14 výstavních plakátů ve formátu A2**. Dostanete k tomu ve stejném formátu A2 i pár univerzálních úvodních panelů – ty popisují výstavu a zároveň slouží k propagaci. Dopište do úvodního panelu KDE se akce koná (váš park) a KDY (4. – 11. října 2025). V parku a ve městě můžete tyto úvodní panely vyvěsit i týdny dopředu, abyste o výstavě dali vědět co nejvíce lidem.

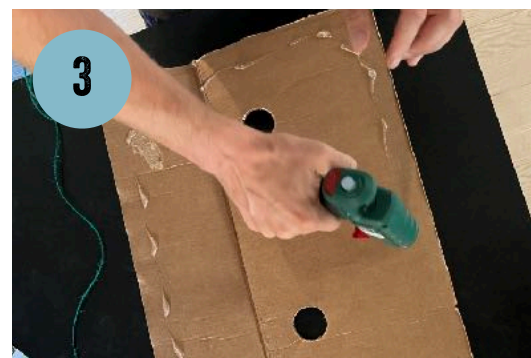
Technické řešení instalace

Výstavu instalujete na stromy ve vašem parku. Stromy nechceme poškodit. Pokud nebudete do stromů nic zatloukat a jen je obmotávat šňůrkami, stromy budou v pohodě. A v pohodě budou i správci stromů. To chceme. Z toho vyplývají následující doporučení:

- ★ nepoužívejte připínáčky, hřebíčky ani sponkové nabíječky,
- ★ instalujte výstavu nejlépe s využitím provázků a špagáteků.

Jak tedy na stromy přivázat plakáty? **Doporučujeme plakáty nalepit na karton a ten obvázat kolem stromu.** Je to jednoduché, potřebujete nůžky, provázek a sehnat cca 15 kartonových papírů, třeba z banánových krabic (viz obr. 1). Aby kartony nebyly z přední strany vidět, doporučujeme je zastříhnout/zaříznout na velikost jen o něco menší než samotné A2 plakáty. Do horních rohů udělejte dírký (jde to dobře probodnutím nože a jeho otočením ve vzniklé díře), kterými protáhnete provázek (viz obr. 2). Dírký udělejte i ve spodní části a provázek protáhněte i tam. Na kartonový podklad se šňůrkami naneste **tavnou pistolí lepidlo** (viz obr. 3) a plakáty na horké lepidlo rychle přitiskněte (viz obr. 4). Takto jsou plakáty připravené na cestu do parku. Provázek pak už v parku jen omotejte kolem stromu a zavažte (viz obr. 5). Je to výstava, plakát by měl být čistý a neměl by za ním čouhat karton. (viz obr. 6). Hotovo!

Možná přijdete sami na vhodnější způsob připevnění, který přežije i déšť, bude odolný, estetický a zároveň neublíží stromům. Dejte nám o svých tipech vědět.

Počasí

Plakáty na místě většinou vydrží i celý týden za deště, jen je průběžně kontrolujte a případně zpevněte. Pokud plánujete při vystavení krátkou vernisáž nebo dokonce doprovodný program, déšť vás může nepříjemně překvapit. Sice bývá začátkem října slunečno, ale i tak se bude hodit poblíž zastřešený altánek. Pokud máte pártystan, je to prima, ale už je nutné mít vyjednaný zábor. Kouknout na vernisáž se dá i s deštníkem.

Doprovodný program

Výstava samotná je základ. Pokud budete mít chuť, můžete k ní uspořádat i doprovodný program, který přispěje k pohodě sobotního dopoledne a oživení veřejného prostranství ve vaší obci. Doprovodný program dokáže nalákat občany vašeho města a často i novináře. Přizpůsobit si program můžete vlastním potřebám a možnostem. Máme pro vás pár tipů, co se dá uspořádat během sobotní vernisáže mimo samotnou výstavu. Vše je ale už dobrovolné, záleží na vás, zda se do toho pustíte.

Aktivní dopoledne v parku

Udělejte si v parku pěkný den! Můžete zorganizovat sportovní utkání pro děti i dospělé. Park jistě oživí frisbee, petangue, golf, slack-liny mezi stromy, trampolína, švihadla, kuličky... Pro děti připravte hrací či kreslicí koutek. Ty budou rády skládat zvířátka z kaštanů nebo vyrábět vlastní draka. Vymyslete kvíz, turnaj ve sběru listů. Pokud se rozhodnete akci uskutečnit i v deštivém počasí, uspořádejte soutěž ve skákání v kalužích či v přenášení vody v kýblech. Pozvěte začínající hudební kapelu.

Piknik

S velkou pravděpodobností vás čeká slunečné dopoledne babího léta. To si přímo říká o piknikování! Sejděte se s kamarády a udělejte si v parku mezi výstavními panely piknik. Stačí málo: deky, košíky s lokálními a fairtradovými dobrotami a samozřejmě dobrá parta kamarádů.

Promítání dokumentu

Máte k dispozici zajímavé prostory pro společné promítání dokumentárních snímků o životě pěstitelů ve světě a dopadech systému Fairtrade? Můžete veřejně promítnout naše dokumentární filmy, které najdete i ve vysílání České televize! Snímek **Kávová budoucnost** (2024, CZ, 39 min) přibližuje životy pěstitelů kávy, kteří se musí potýkat nízkými výkupními cenami, rostoucími náklady a drastickými dopady změny klimatu. Na dabingu se podílel Tomáš Hanák, Jana Plodková a Václav Neužil. Nebo náš druhý autorský snímek **Ve stínu kakaovníku** (2020, CZ, 22 min) o pěstování kakaa v západoafrickém Pobřeží slonoviny, který se zabývá tématy chudoby pěstitelů a kácení deštného pralesa. V případě zájmu nám napište na stanislav.kominek@fairtrade.cz a pošleme vám odkaz i plakát k dokumentu.

Propagace akce

Propagaci Výstavy na stromech necháváme na vás! Z Fairtrade ČS vám pošleme předpřipravenou vzorovou tiskovou zprávu, kterou můžete využít v komunikaci s novináři. Je však pouze na vás, kdo všechno bude o akci vědět a jakými kanály propagaci spustíte. Co se hodí:

- ★ osobní pozvání kamarádů a známých,
- ★ propagace akce na facebooku včetně vytvoření facebookové události,
- ★ rozvěšení plakátů po městě,
- ★ oslovení místní redakce s pozvánkou na akci i následné zaslání článku o průběhu zahájení výstavy,
- ★ váš známý fotograf, který zachytí momentky, na které s lidmi budete s veselím vzpomínat.

Budeme rádi, když nám po akci napíšete, jak u vás akce vypadala a pošlete pár fotek. Díky za zapojení!

Užijte si výstavu!

Výstava na stromech - Manuál pro organizátorky a organizátory

Verze: červenec 2025

Texty, sazba: Stanislav Komínek

Fairtrade Česko a Slovensko | Botičská 1936/4 | 128 00 Praha 2

www.fairtrade.cz | www.facebook.com/fairtradeCZSK

www.vystavanastromech.cz

